

В. М. СІУКОВІЧ

БЕЛАРУСКАЯ ЖОВА
АРФАГРАФІЯ. ПУНКТУАЦЫЯ
КАРОТКІ ДАВЕДНІК

ЗМЕСТ

АРФАГРАФІЯ

§ 1. Прынцыпы беларускага правапісу	3
Правілы перадачы на пісьме галосных і зычных.	6
§ 2. Правапіс галосных <i>о, э</i> — <i>а ў</i> простых словах.	6
§ 3. Правапіс галосных <i>о, э</i> — <i>а, ы ў</i> складаных словах	8
§ 4. Правапіс галосных <i>ё, е</i> — <i>я ў</i> простых словах	11
§ 5. Правапіс галосных <i>ё, е</i> — <i>я ў</i> складаных словах.	13
§ 6. Правапіс спалучэнняў галосных і галосных з [j] у запазычаных словах.	16
§ 7. Правапіс <i>і, ы, й</i>	17
§ 8. Правапіс прыстаўных галосных	18
§ 9. Правапіс галосных у часціцах <i>не, ні</i>	19
§ 10. Правапіс <i>у і ў</i>	21
§ 11. Правапіс прыстаўных і ўстаўных зычных	23
§ 12. Правапіс звонкіх і глухіх зычных.	24
§ 13. Правапіс свісцячых і шыпячых зычных.	25
§ 14. Правапіс <i>д — дз, т — ц</i>	26
§ 15. Правапіс падоўжаных зычных	27
§ 16. Правапіс спалучэнняў зычных у корані слова	28
§ 17. Правапіс спалучэнняў зычных на стыку прыстаўкі і кораня	28
§ 18. Правапіс спалучэнняў зычных на стыку кораня і суфікса.	29
Правапіс мяккага знака і апострафа	30
§ 19. Правапіс змякчальнага мяккага знака	30
§ 20. Правапіс раздзяляльнага мяккага знака і апострафа	31
Ужыванне вялікай літары	32
§ 21. Правапіс вялікай і малой літар	32
Правілы напісання слоў асобна, разам і праз злучок.	46
§ 22. Агульныя правілы напісання слоў асобна, разам і праз злучок	46
§ 23. Правапіс складаных назоўнікаў	47
§ 24. Правапіс складаных прыметнікаў	50
§ 25. Асаблівасці правапісу некаторых лічэбнікаў	53
§ 26. Асаблівасці правапісу некаторых займеннікаў.	53
§ 27. Правапіс прыслоўяў.	54
§ 28. Асаблівасці правапісу службовых слоў і выклічнікаў.	57
Правапіс часціц <i>не, ні</i> з рознымі часціцамі мовы.	59
Правапіс суфіксаў.	62
§ 29. Правапіс суфіксаў назоўнікаў	62
§ 30. Правапіс суфіксаў прыметнікаў	65

Правапіс нн і н у суфіксах прыметнікаў	65
Правапіс суфіксаў -еньк- , -эньк- , -аньк-	65
Правапіс суфікса -ск-	65
Правапіс суфіксаў прыналежаных прыметнікаў	67
§ 31. Правапіс суфіксаў дзеясловаў	68
§ 32. Правапіс суфіксаў дзеепрыметнікаў	69
§ 33. Правапіс суфіксаў дзеепрыслоўяў	70
Правапіс канчаткаў	71
§ 34. Правапіс канчаткаў назоўнікаў першага скланення ў адзіночным ліку	71
§ 35. Правапіс канчаткаў назоўнікаў другога скланення ў адзіночным ліку	73
§ 36. Правапіс канчаткаў назоўнікаў трэцяга скланення ў адзіночным ліку	78
§ 37. Канчаткі рознаскляняльных назоўнікаў	79
§ 38. Канчаткі назоўнікаў у множным ліку	82
§ 39. Нескляняльныя назоўнікі ў беларускай мове	85
§ 40. Канчаткі некаторых уласных назоўнікаў	86
Прозвішчы асоб мужчынскага полу	86
Прозвішчы асоб жаночага полу	88
Скланенне двойных прозвішчаў	91
Скланенне геаграфічных назваў	93
§ 41. Канчаткі прыметнікаў	96
§ 42. Канчаткі лічэбнікаў	100
§ 43. Канчаткі займеннікаў	104
§ 44. Канчаткі дзеясловаў	108
Перанос слоў	113
§ 45. Правілы пераносу слоў	113
Скарочанае напісанне слоў	114
§ 46. Правілы скарочанага напісання слоў	114
Афармленне абрэвіятур	116
§ 47. Правілы напісання абрэвіятур	116
ПУНКТУАЦЫЯ	
§ 48. Прынцыпы пунктуацыі	118
§ 49. Класіфікацыя знакаў прыпынку	118
Знакі прыпынку ў канцы сказа	120
§ 50. Кропка	120
§ 51. Пытальнік	121
§ 52. Клічнік	121

§ 53. Шматкроп'е	122
§ 54. Спалучэнне знакаў прыпынку ў канцы сказа	123
Знакі прыпынку ў сярэдзіне простага сказа	124
§ 55. Знакі прыпынку пры перарыванні сказа	124
§ 56. Працяжнік паміж дзейнікам і выказнікам	124
§ 57. Знакі прыпынку пры аднародных членах сказа	127
Аднародныя і неаднародныя азначэнні	129
Абагульняльныя словы пры аднародных членах сказа	131
§ 58. Знакі прыпынку пры адасобленых членах сказа	132
Адасабленне азначэнняў	132
Адасабленне прыдаткаў	134
Адасабленне дапаўненняў	136
Адасабленне акалічнасцей	136
Адасабленне ўдакладняльных, паясняльных і далучальных членаў сказа	139
§ 59. Знакі прыпынку пры параўнальных зваротах	141
§ 60. Знакі прыпынку пры зваротку	143
§ 61. Знакі прыпынку пры пабочных словах, спалучэннях слоў і сказах	145
Знакі прыпынку пры пабочных словах і спалучэннях слоў	145
Знакі прыпынку пры пабочных сказах	149
§ 62. Знакі прыпынку пры ўстаўных канструкцыях	149
§ 63. Знакі прыпынку пры паўтарэнні слоў у сказе	151
§ 64. Знакі прыпынку пры пропуску слоў у сказе	152
§ 65. Знакі прыпынку пры выклічніках	152
§ 66. Знакі прыпынку пры словах-сказах	153
§ 67. Спалучэнне знакаў прыпынку ў сярэдзіне простага сказа	153
Знакі прыпынку ў складаных сказах	154
§ 68. Знакі прыпынку ў складаназлучаных сказах	154
§ 69. Знакі прыпынку ў складаназалежных сказах	156
§ 70. Знакі прыпынку ў складаных бяззлучнікавых сказах	160
§ 71. Знакі прыпынку ў складаных сказах з рознымі відамі сувязі	162
§ 72. Спалучэнне знакаў прыпынку ў складаных сказах	164
Афармленне простаай мовы, дыялогу і цытат	165
§ 73. Правілы афармлення простаай мовы	165
§ 74. Правілы афармлення дыялогу на пісьме	168
§ 75. Правілы афармлення цытат	168
Умоўныя абазначэнні	170
Аўтарызацыя сказаў	171
Літаратура	172